

Perspectives de l'actual situació econòmica (2018)

Joan B. Casas

Creixement del PIB

Inflació

Creixement del PIB	2017	2018
Mundial	3,6	3,8
<i>Països desenvolupats</i>	2,2	2,2
Estats Units	2,2	2,4
Zona de l'Euro	2,3	2,2
Alemanya	2,6	2,3
França	1,8	1,8
Itàlia	1,6	1,2
Portugal	2,7	2,2
Espanya	3,1	2,4
Japó	1,5	1,1
Regne Unit	1,6	1,5
<i>Països emergents</i>	4,6	4,9
Xina	6,8	6,5
Índia	6,3	7,3
Indonèsia	5,1	5,5
Brasil	0,7	2,1
Mèxic	2,1	2,2
Xile	1,4	2,6
Rússia	1,7	1,8
Turquia	4,9	3,5
Polònia	4,4	3,4
Sudàfrica	0,7	1,3
Amèrica Llatina		2

Inflació	2017	2018
Mundial	3,1	3,2
<i>Països desenvolupats</i>	1,7	1,8
Estats Units	2,1	2,2
Zona de l'euro	1,6	1,5
Alemanya	1,7	1,6
França	1,2	1,4
Itàlia	1,4	1,3
Portugal	1,6	1,7
Espanya	2,0	1,6
Japó	0,4	0,9
Regne Unit	2,7	2,5
<i>Països emergents</i>	4,1	4,2
Xina	1,7	2,1
Índia	3,2	4,3
Indonèsia	3,8	4,0
Brasil	3,5	4,3
Mèxic	5,9	3,9
Xile	2,2	2,9
Rússia	3,9	3,7
Turquia	10,6	8,2
Polònia	1,6	2,2
Sudàfrica	5,4	5,1

Font: CaixaBank Research

Economia espanyola

	2016	2017	2018	2019
Agregats macroeconòmics				
Consum de les llars	2,9	2,4	2,0	1,9
Consum de les AP	0,8	1,2	1,0	0,8
Formació bruta de capital fix	3,3	4,8	3,2	3,0
<i>Béns d'equipament</i>	4,9	5,8	3,4	2,6
<i>Construcció</i>	2,4	4,3	2,9	3,2
Demanda nacional (contr. Δ PIB)	2,6	2,5	2,0	1,9
Exportació de béns i serveis	4,8	5,2	4,1	4,2
Importació de béns i serveis	2,7	4,0	3,2	3,2
Producte interior brut	3,3	3,1	2,4	2,3
Altres variables				
Ocupació	3,0	2,7	2,1	2,0
Taxa d'atur (% Pobl. Activa)	19,6	17,1	15,4	13,7
Índex de preus de consum	-0,2	2,0	1,6	1,9
Costos laborals unitaris	-0,6	-0,1	1,0	1,3
Saldo op. Corrents (acum. % PIB) ¹	1,9	1,8	1,7	1,7
Cap. o nec. financ. resta món (acum. % PIB) ¹	2,1	2,0	1,9	1,9
Saldo públic (acum. % PIB) ²	-4,3	-3,1	-2,5	-2,1

Notes: 1. Acumulat de quatre trimestres. 2. Acumulat de quatre trimestres. No inclou pèrdues per ajudes a institucions financeres

Mercats financers

	2016	2017	2018	2019
TIPUS D'INTERÈS				
Dòlar				
Fed funds	0,51	1,11	1,75	2,52
Líbor a 3 mesos	0,74	1,26	2,01	2,77
Líbor a 12 mesos	1,37	1,79	2,30	2,86
Deute públic a 2 anys	0,84	1,38	2,35	3,16
Deute públic a 10 anys	1,84	2,33	2,88	3,52
Euro				
Refi BCE	0,01	0,00	0,00	0,08
Euríbor a 3 mesos	-0,26	-0,33	-0,33	-0,07
Euríbor a 12 mesos	-0,03	-0,14	-0,17	0,22
Deute públic a 2 anys (Alemanya)	-0,58	-0,74	-0,51	0,06
Deute públic a 10 anys (Alemanya)	0,10	0,38	0,63	1,39
TIPUS DE CANVI				
\$/€	1,11	1,13	1,16	1,19
¥/€	120,30	126,52	130,78	132,77
£/€	0,82	0,88	0,87	0,86
PETROLI				
Brent (\$/barril)	45,04	54,67	62,00	63,75
Brent (€/barril)	40,73	48,58	51,57	53,82

INFLACIÓ SUBJACENT CONTINGUDA (OCDE)

- Reducció de la capacitat ociosa de les economies, però amb marge per créixer sense fortes pressions inflacionistes.
- Menor reacció dels preus a l'augment de l'activitat, per diversos motius:
 - Globalització
 - Flexibilització mercats de treball
 - Expectatives d'inflació baixes
 - Creixement de la productivitat reduït
- L'augment del preu del petroli pressionarà a l'alça la inflació a curt termini, facilitant l'avanç en la normalització dels bancs centrals en les economies desenvolupades.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

		Projeccions			Diferència amb les projeccions d'octubre	
		2017	2018	2019	2018	2019
Economia mundial		3,7	3,9	3,9	0,2	0,2
Economies avançades		2,3	2,3	2,2	0,3	0,4
Estats Units		2,3	2,7	2,5	0,4	0,6
Japó		1,8	1,2	0,9	0,5	0,1
Regne Unit		1,7	1,5	1,5	0,0	-0,1
Zona euro		2,4	2,2	2,0	0,3	0,3
Alemanya		2,5	2,3	2,0	0,5	0,5
França		1,8	1,9	1,9	0,1	0,0
Itàlia		1,6	1,4	1,1	0,3	0,2
Espanya		3,1	2,4	2,1	-0,1	0,1
Economies emergents i en desenvolupament		4,7	4,9	5,0	0,0	0,0
Xina		6,8	6,6	6,4	0,1	0,1
Índia		6,7	7,4	7,8	0,0	0,0
Rússia		1,8	1,7	1,5	0,1	0,0
Amèrica Llatina i Carib		1,3	1,9	2,6	0,0	0,2
Brasil		1,1	1,9	2,1	0,4	0,1
Àfrica subsahariana		2,7	3,3	3,5	-0,1	0,0
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan		2,5	3,6	3,5	0,1	0,0
Comerç mundial		4,7	4,6	4,4	0,6	0,5

-
- El 57% dels executius mundials esperen una millora en la conjuntura econòmica global. En el cas dels executius espanyols és del 63%.

(Enquesta Mundial de CEO de PwC)

NOTES SOBRE EL MARC INTERNACIONAL

Entorns VICA (Volàtils, Incerts, Complexes i Ambigus)

Volàtils: Canvis inesperats i/o inestables, i de durada desconeguda.

Incerts: Es desconeix si succeiran i quan.

Complexes: Tenen múltiples aspectes interrelacionats que poden donar lloc a una cadena d'efectes autoalimentats.

Ambigus: Les relacions causa-efecte no són clares i/o precedents.

NOTES SOBRE EL MARC INTERNACIONAL

- Evolució alcista del preu del petroli (Disputa OPEP / Estats Units).
- Deute global del 325% del PIB mundial (276% el 2007. Increment països emergents).
- Moderació del creixement de Xina (dificultat per complir amb el 6,5% entre 2018 i 2020).

Una selecció de riscos
Tensions geopolítiques (Corea del Nord, atemptats terroristes, emigració de desplaçats, ...)
Ruptures en el projecte europeu (Brexit, Grexit, extremismes, ...)
Mercats financers (<i>quantitative easing-QE</i> , tipus de canvi, borses, bons, ...)
Nova economia (Intel·ligència artificial, robòtica, <i>blockchain</i> , ...)
Riscos idiosincràtics (inestabilitat política, ...)

TENDÈNCIES

Socials

Major llibertat individual i capacitat de decisió de les persones, que guanyaran poder enfront l'Estat.

Creixement de les tensions religioses, ètniques i territorials.

Forta reducció de la jornada laboral

Dificultats creixents d'ocupació per a treballadors no qualificats.

Increment de la disparitat de rendes.

Tecnològiques

Acceleració de noves tecnologies que transformaran radicalment la forma de vida.

Creixement de la hiperconnectivitat (impacte en la post-veritat i de les *fake news*).

Geopolítiques

Nou equilibri mundial inclinat cap a la zona Àsia-Pacífic.

Debilitació de la governança internacional.

Reacció ciutadana per canviar les pautes polítiques.

Demogràfiques

Augment de l'esperança de vida.

Creixement de la població en àrees urbanes.

Augment de la mobilitat geogràfica.

Envelliment de la població.

Augment de malalties cròniques.

Mediambientals

Tendència progressiva a la degradació mediambiental.

Canvi climàtic progressiu.

Recursos naturals, l'energia i l'aigua com a elements creixentment estratègics.

EXPANSIÓ BALANÇ BANCS CENTRALS (2006-2018)

	% PIB
Reserva Federal Americana	420
Banc Central Europeu	329
Banc del Japó	236

Font: BBVA

ESTATS UNITS

- Reforma fiscal de Trump
 1. Increment dèficit públic. No confirmació de la corba de Laffer (Reducció d'impostos incrementa la recaptació o que un increment dels tipus no es tradueix en increment de recaptació).
 2. Endeutament i dependència de Xina i Japó (una reducció de compres per part de Xina i Japó tindria un enorme impacte).
 3. Increment dels tipus d'interès amb contaminació a Europa i al deute de les economies sudamericanes (fins el 2,25%).
 4. Atenuació de la compra d'actius per part de la FED.
- Impacte comerç mundial del proteccionisme americà i la renúncia a la política de multilateralitat.
- Polítiques de control de la inflació per mantenir la competitivitat.
- Devaluació competitiva del dòlar (afectació a l'Euro). Gener 2017, 1,06 dòlars/euro. Gener 2018, 1,25/euro.

EUROPA

- Brexit
- Inestabilitat política (Alemanya, França, Itàlia, Espanya, estats de l'est...). Dificultats per avançar en el projecte europeu.
- Inici del procés de canvi en la política monetària (a partir d'aquest any la compra de bons del BCE passa de 60.000 a 30.000 milions mensuals).

▲ Tipus d'interès (manteniment previsible el 2018)

- La seva intensitat dependrà de l'evolució de la inflació (2%).
- Elevació alcista de la paritat de l'euro / dòlar (impacte negatiu en les exportacions i en la relació amb Estats Units).

EUROPA

- Es preveu un consum privat sòlid i un augment de la inversió.
- Reduccions de dèficits per la millora del cicle.

EFFECTES SOBRE LES IMPORTACIONS DEL REGNE UNIT

	2016-2019	2020	2030
Mínim	-8,4	-11,2	-10,7
Màxim	-17,2	-29,3	-29

INGRESSOS PER COMPTE CORRENT
PROCEDENTS DEL REGNE UNIT (2015)

38.844 Mill.€

REDUCCIÓ D'INGRESSOS (MILL.€)

	2016-2019	2020	2030
Mínim	-3.266	-4.355	-4.161
Màxim	-6.668	-11.393	-11.276

EFFECTE BREXIT

- Dèficit de Catalunya amb la UE: 0,7% PIB (1.412 M)
- Alemanya: 0,5%
- Regne Unit: 0,46%

Fons Europeus

	Catalunya	Castella-Manxa	Madrid	Extremadura
Euros	411			
€/treballador sector primari	7.661	21.360	15.493	19.458

- Impacte en el sector primari per absorbir disminució de l'aportació del Regne Unit.
Priorització R+D: 4% Fons amb 1,2% PIB a Catalunya

ESTAT ESPANYOL

Objectius

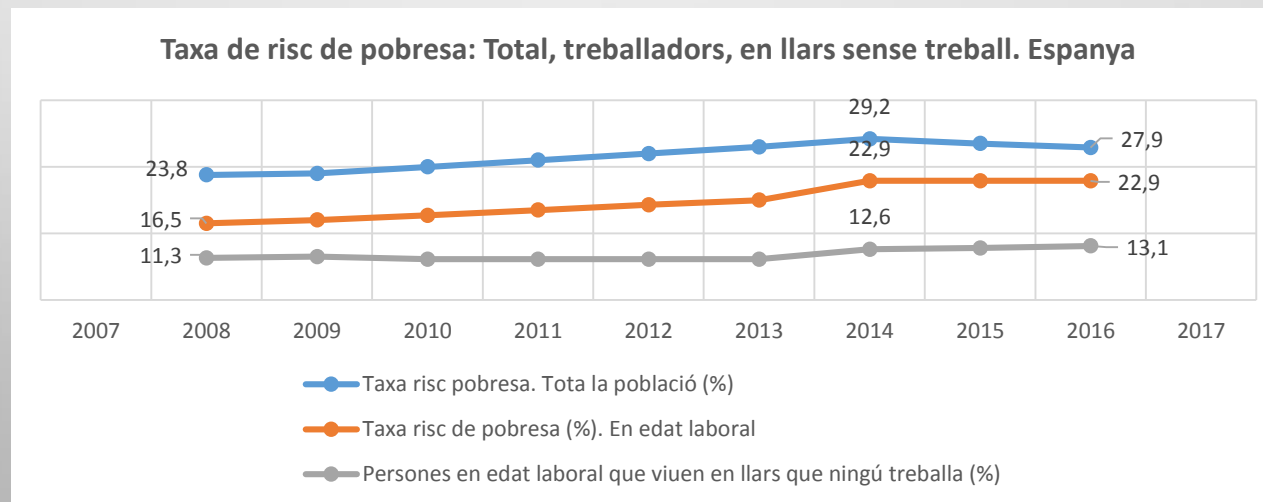
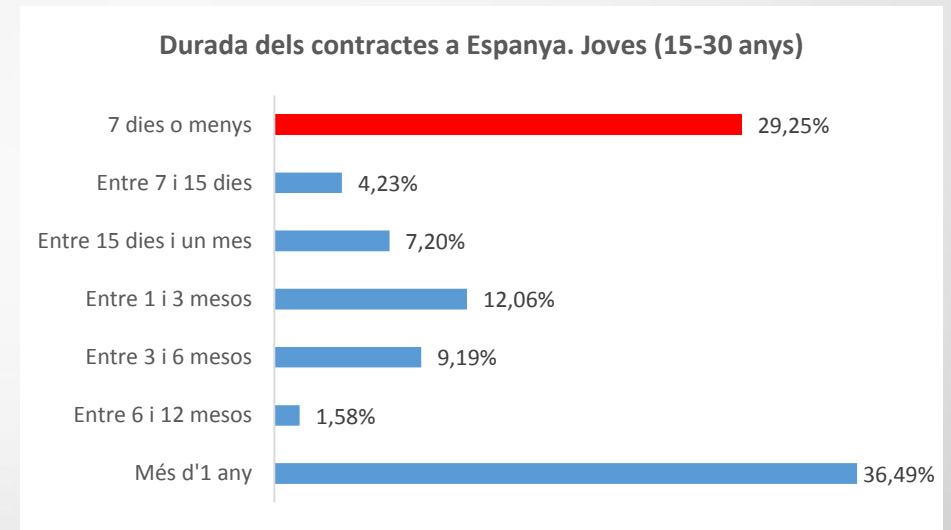
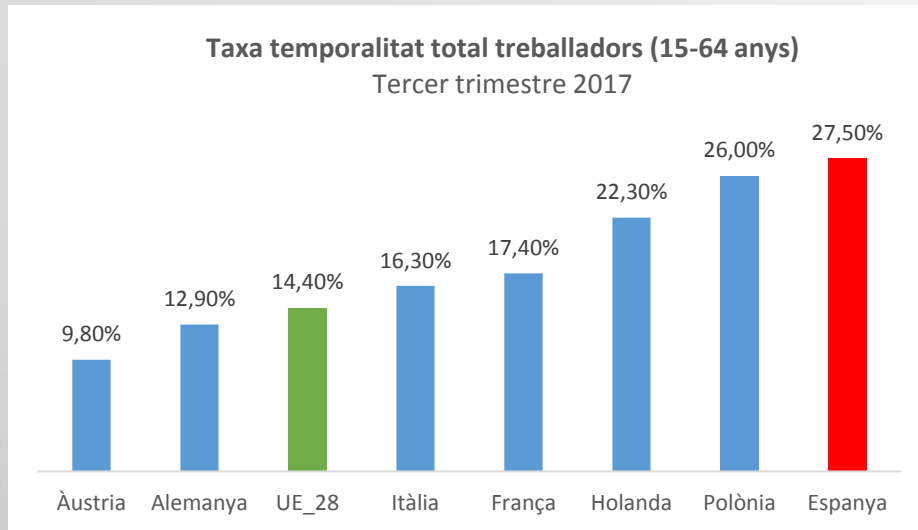
- Créixer sense dependència estímuls BCE i del preu del petroli.
- Mantenir la inflació al 2%.
- Mantenir el creixement del consum i de la inversió.
- Reduir els efectes d'un creixement inequitatiu i depenent de sectors de baix valor afegit (turisme, serveis...).
- Reduir elevades taxes d'atur: 15,3% (el 36% de l'ocupació està exposat a l'automatització).
- 18,46 M d'afiliats a la Seguretat Social (nivells 2008).

- Increment tipus d'interès amb un endeutament del 100% PIB. (Oxford Economics ha realitzat una simulació referida a l'economia espanyola sobre l'impacte en el creixement del PIB d'una pujada de 100 punts bàsics en la rendibilitat dels bons. L'efecte estimat seria de fins a mig punt de percentatge de menor taxa de creixement del PIB en 2018-2019).

PASSIUS TOTALS (2016)	% PIB
Entitats financeres	400
Llars	90
Empreses no financeres	310
Administracions públiques	110
Passiu en relació a la resta del món	220

Font: Antonio Pulido i Julián Pérez. Consejo General de Economistas

- Increment preu del petroli en una economia energèticament depenent.
- Pressió salarial, desigualtat, atur i precarietat laboral (els més alts d'Europa, segons la Comissió Europea).

- Crèdit al consum 2017: 43.138 M
(nivells pre-crisi i superior a la devolució pel mateix concepte)
- Crèdit hipotecari 2017: 38.862 M
- Crèdit a PIMES (< 250.000 €): 143.354 M
- Crèdit a empreses grans (> 1 milió): 155.000 M

Font: Banc d'Espanya

- Sense pressupostos generals de l'Estat ni sistemes de finançament (fort impacte a Catalunya)
- Dèficit públic i pensions.

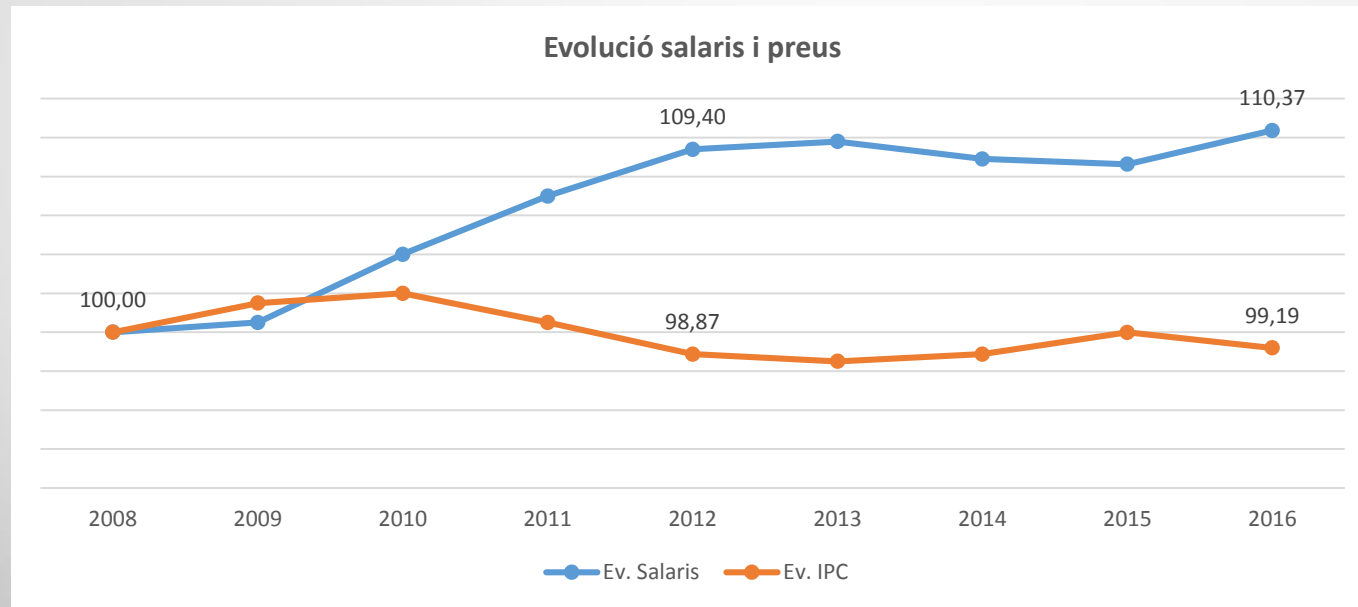
DÈFICIT PÚBLIC	% PIB
2018 (previsió)	2,2
2017	3
2016	4,51
2015	5,28
2014	5,97

SUPERÀVIT	DÈFICIT
Comunitats Autònomes (0,09)	Administració Central (1,47)
Corporacions locals (0,51)	Seguretat Social (0,59)
Entre parèntesi liquidació 3r. Trimestre 2017	

- Baixa productivitat i inversions en R+D.

Els 10 països més innovadors		Rànquing d'altres països de la UE	
1. Suïssa	68	15. França	54
2. Suècia	64	20. Àustria	53
3. Holanda	63	24. República Txeca	51
4. EUA	61	25. Estònia	51
5. Regne Unit	59	27. Bèlgica	50
6. Dinamarca	59	28. Espanya	49
7. Singapur	58	29. Itàlia	47
8. Finlàndia	58	31. Portugal	46
9. Alemanya	58	38. Polònia	42
10. Irlanda	58	44. Grècia	39

- Reduir la dependència dels salaris en els guanys de competitivitat

CATALUNYA 2017

NEGATIUS	POSITIUS
<u>Banc d'Espanya</u> . 4t. trimestre	Airef: 0,7 (rectifica 1a. Estimació)
1) Economia espanyola: 0,8	
2) Economia catalana: <0,8	
<u>Airef</u> : 0,5	
<u>BBVA</u> : 3%	

1. Creixement PIB: 3,4% (Espanya 3,1%)
2. Creixement 4t. Trimestre: 0,8%
3. VAB sector industrial: 3,7% (4,8% darrer trimestre)
4. VAB sector construcció: 5,3%
5. Sector serveis: 3,1%
6. Creixement exportacions: 8,9% (4,7% comerç mundial)
7. Evolució turisme: Δ 5% en nombre de turistes
 Δ 9,6% en despesa turística
 Δ 2,79% pernотacions turistes estrangers
(Δ 6,5% darrer trimestre)

CATALUNYA, UNA ECONOMIA SÒLIDA (1)

- Nombre empreses exportadores (2011-2016): Δ 4.800
- Superàvit balança comercial amb la resta del món: 11,3% PIB
- Participació sector industrial en el PIB: 21%

(1) Document impulsat per: Salvador Alemany, Carles Gasòliba, Joan Hortalà, Guillem López Casasnovas, Andreu Mas-Colell, Antoni Serra Ramoneda, Joan B. Casas.

- Crisi política

Shock idiosincràtic d'activitat a Catalunya

Cada 1pp de caiguda de l'activitat econòmica a Catalunya detrauria 0,2pp addicionals al creixement en el conjunt d'Espanya.

Una caiguda de l'ocupació a Catalunya de l'1% suposaria una disminució del 0,17% per a la resta d'Espanya (efectes desbordament negatius) i del 0,21% en l'ocupació agregada.

Font: Autoritat Independent en Responsabilitat Fiscal

CATALUNYA 2018

- FUNCAS: la meitat que les altres economies
- BBVA: 2,1% (Espanya 2,5%)
0,7% (mes de gener)
- AIREF:
 - a) (1r. Trimestre) 0,83% (Espanya 0,77%)
 - b) tot 2018 3,2%
- Centre de Prediccions Econòmiques (UAM) 2,7% (Espanya 2,6%)

EFFECTES DE DIFERENTS ESCENARIS DE REDISTRIBUCIÓ DE LES BALANCES FISCALS

Milions d'€	Saldo actual	Nou Saldo	Redistribució de rendes			Efectes totals	
			Directa	Indirecta	Total	% PIB	Llocs de treball
Andalusia	7.689	5.274	-2.415	792	-1.623	-1,2%	-35.134
Aragó	844	579	-265	219	-46	-0,1%	-1.220
Astúries	2.098	1.439	-659	245	-414	-2,0%	-7.734
Balears	-1.516	-2.202	-686	285	-401	-1,5%	-7.583
Canàries	4.293	2.945	-1.348	427	-921	-2,3%	-18.004
Cantàbria	516	354	-162	57	-105	-0,9%	-2.205
Castella i Lleó	4.280	2.936	-1.344	569	-775	-1,5%	-16.123
Cast.-Manxa	1.634	1.121	-513	101	-412	-1,2%	-9.668
Catalunya	-9.892	10.427	20.319	-9.986	10.333	5,2%	201.863
València	-1.735	-2.519	-785	213	-572	-0,6%	-10.943
Extremadura	2.827	1.939	-888	446	-442	-2,7%	-10.441
Galícia	3.692	2.532	-1.160	602	-558	-1,0%	-14.494
Madrid	-19.205	-27.894	-8.689	4.595	-4.094	-2,1%	-82.759
Múrcia	108	74	-34	-48	-82	-0,3%	-1.752
Navarra	115	79	-36	-11	-47	-0,3%	-969
País Basc	3.387	2.324	-1.064	418	-646	-1,0%	-11.382
La Rioja	42	29	-13	-26	-39	-0,5%	-809
Ceuta i Melilla	823	564	-258	132	-126	-4,3%	-3.207
TOTAL	-0	-0	0	-968	-968	-0,1%	-32.565